

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 15 augustus 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-000337 - gemeente West Maas en Waal
Activiteit : Realisatie Integraal Kind Centrum aan Azaleastraat 11, 6658 XP
Beneden-Leeuwen
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Gemeente West Maas en Waal
Zaaknummer : 2018-000337

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Gemeente West Maas en Waal, Dijkstraat 11, 6658 AG Beneden-Leeuwen, hierna te noemen de aanvrager, van 4 januari 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 4 januari 2018 ontvingen wij een aanvraag van Gemeente West Maas en Waal voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5 lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger door het slopen van een schoolgebouw met rust- en voortplantingsplaatsen en het verwijderen van groen.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 9 juli 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij bij e-mail van 12 juni 2018 hebben verzocht.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten), van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Gemeente West Maas en Waal, Dijkstraat 11, 6658 AG Beneden-Leeuwen;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2 Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk verstoren Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	A
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	A
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Artikel 3.5 lid 2 Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk verstoren Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	A

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het projectgebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 1 augustus 2023.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en het belang zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000337.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000337.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000337.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.
11. De deskundige op het gebied van de vleermuizen houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000337. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Soortspecifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
13. In vervolg op standaard voorschrift 11 begeleiding door een deskundige:
 - a. De deskundige begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
 - b. Voorafgaand aan sloopwerkzaamheden wordt het object ongeschikt gemaakt voor vleermuizen onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen. Vervolgens vindt nog een controle plaats om de ongeschiktheid te bevestigen
 - c. Indien bij de werkzaamheden door het aanwezige personeel een beschermd soort wordt aangetroffen dient contact te worden opgenomen met de deskundige om tot een goede oplossing te komen.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

14. De alternatieve verblijfplaatsen van de laatvlieger dienen 2-jaarlijks op effectiviteit te worden beoordeeld, te starten met het jaar na realisatie van de nieuwbouw met alternatieve verblijfplaatsen en gedurende 5 jaar. Er worden in ieder geval 2 avondbezoeken gebracht in de kraamperiode (half mei-half juli) met een tussenperiode van minimaal 30 dagen om de mate van gebruik vast te stellen. Van het monitoringsonderzoek en eventuele aanpassingen aan de verblijfplaatsen of overig veranderingen, dient tweejaarlijks, uiterlijk op 1 november van de jaren waarin de monitoring is uitgevoerd, een kort verslag te worden aangeleverd aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000337. Indien de monitoringsresultaten daar aanleiding toe geven kunnen extra voorschriften worden opgelegd.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Het plangebied bestaat uit basisschool de Leeuwenkuil met één bouwlaag, parkeerterrein en bestrating rondom met enkele bomen en struiken. Aan de oostkant ligt een grasveld met een sloot. Ten oosten van deze sloot grenst het plangebied aan een middelbare school (het Pax Christi College). Het voornemen is de basisschool te slopen en één gebouw tegen de bestaande middelbare school te bouwen, met daarin twee basisscholen, technieklokalen en kinderopvang, zodat er één integraal kindcentrum (IKC) ontstaat.

- De basisschool aan de Azaleastraat wordt gesloopt.
- Het terrein waar de school stond wordt omgevormd.
- De sloot wordt gedempt.
- Bomen en struiken worden verwijderd.
- Het hele terrein van het toekomstige IKC wordt bouwrijp gemaakt.
- Nieuwbouw IKC.
- Inrichting van het terrein rond de nieuwbouw met speelplaatsen, parkeerterrein, water en groen.

Planning

Om de vleermuizen in het plangebied te behouden is een gedetailleerde planning gemaakt (zie bijlage 2), waarbij de belangrijkste punten zijn dat het grootste deel van het oude schoolgebouw blijft staan totdat de nieuwbouw gereed is en dat er na afloop een goed nieuw foerageergebied wordt aangelegd. Tijdens de werkzaamheden wordt er op gelet dat er steeds foerageermogelijkheden zijn; zo veel mogelijk bomen blijven zo lang mogelijk staan en er is steeds (tijdelijk) water aanwezig binnen het plangebied.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/veldgidsen/websites van natuurorganisaties) en een quickscan. Er is op 4 mei 2017 een veldbezoek uitgevoerd om een indruk te krijgen van de habitats, waarbij aandacht is besteed aan alle soortgroepen. De projectlocatie is geschikt voor vleermuizen, kamsalamander, grote modderkruiper en broedvogels.

In de periode van 15 mei tot en met 30 september 2017, op 5 juni, 7 en 12 juli, 24 augustus en 13 september 2017, heeft een soortgericht onderzoek plaatsgevonden op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en de kennisdocumenten van vleermuissoorten (BIJ12, 2017), op 16 mei op basis van de soortenstandaard grote modderkruiper en huismus (RVO, 2014) en op 13 juni en 7 juli op basis van het kennisdocument kamsalamander (BIJ12, 2017).

Het dak van de school bestaat uit golfplaten, is op veel plaatsen afgedicht, heeft een hellingshoek kleiner dan 45 graden en is niet geschikt voor gierzwaluw en matig geschikt voor huismus.

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met maximaal 3 ecologen. De aanvrager geeft een aantal punten aan waarop het onderzoek afwijkt van het vleermuisprotocol. Het onderzoek op 12 juni is minder dan 2 uur lang geweest; ongeveer 1,5 u. Dit was een tweede avondonderzoek naar de laatvlieger, die naar ervaring van de tellers meestal binnen een half uur na zonsondergang is uitgevlogen– nog een uur blijven is naar mening van de experts in dit geval ruim voldoende om met voldoende zekerheid aan te tonen dat geen laatvliegers zijn gemist. In de paarperiode zijn twee tellingen in verband met regen een kwartier korter dan 2 uur lang geweest. Deze tellingen duurden wel tot 3 uur na zonsondergang. Verder heeft het tijdens het onderzoek ook af en toe geregend. De vleermuizen lieten zich volgens de tellers niet beïnvloeden door een kwartier regen.

Grote modderkruiper

Nader onderzoek is uitgevoerd naar grote modderkruiper door met twee mensen met een schepnet op verschillende punten, over de hele lengte van de watergang te scheppen op 16 mei 2017.

Kamsalamander

Voor de kamsalamander is op 7 juli een nachtelijk veldbezoek uitgevoerd met twee personen met een zaklamp en op 13 juni is met een schepnet geschept met twee personen.

Huisumus

Op 4 en 16 mei is het terrein onderzocht op huismus.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 2 Paarverblijfplaatsen in de school, 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de hoek van de bebouwing in het oosten van het schoolgebouw. Eén paarterritorium ten westen en één ten noordoosten van de school.
- 1 Zomerverblijf van (waargenomen 6 individuen) van de Laatvlieger aan de noordzijde van het schoolgebouw.
- 1 Paarverblijf van de ruige dwergvleermuis ten westen van het schoolgebouw, in de Azaleastraat, buiten het plangebied.
- Essentieel foerageergebied. De aanwezige bomen, struiken, het kruidenrijke grasland en de ondiepe sloot vormen essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Gewone dwergvleermuizen werden met maximaal drie individuen tegelijk foeragerend waargenomen rond de bomen in het noorden, oosten en zuiden van de school en boven de watergang in het oosten van het projectgebied. De laatvlieger werd met maximaal drie tegelijk foeragerend rond de bomen ten noorden van de bebouwing en rond de watergang ten oosten van de bebouwing waargenomen. Vergelijkbaar foerageergebied als in het plangebied is in de directe omgeving maar beperkt beschikbaar (zie bijlage 3 en 4).
- Broedvogels in nestkasten in het broedseizoen.

Niet aangetroffen zijn:

- Vliegroutes van vleermuizen
- Huismus
- Gierzwaluw
- Grote modderkruiper en kamsalamander

- Overige reptielen, amfibieën, zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

De zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis kunnen ook dienstdoen als solitair winterverblijf bij zacht winterweer. Er wordt aangenomen dat de zomerverblijfplaats hetzelfde is als het paarverblijf en dat er twee verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn die jaarrond in gebruik kunnen zijn. De zomerverblijfplaats van de laatvlieger kan mogelijk ook dienstdoen in de winter

Door de sloop en bouwwerkzaamheden worden:

- Eén zomerverblijfplaats van 6 laatvliegers, twee jaarrond gebruikte verblijven van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield, vleermuizen verstoord en essentieel foerageergebied aangetast;
- Door het wegnemen van essentieel foerageergebied wordt ook de verblijfplaats van de ruige dwergvleermuis buiten het plangebied beschadigd en vernield.

Functionaliteit verblijfplaatsen

Door het nemen van mitigerende maatregelen worden effecten tot een minimum beperkt.

In de eindsituatie worden de verblijfplaatsen en het leefgebied in kwaliteit en kwantiteit minimaal gelijkwaardig aan de Ausgangssituatie.

Er zijn geen cumulatieve effecten die de kwaliteit of de kwantiteit van de functies in het plangebied beïnvloeden en binnen het project zijn er geen cumulatieve effecten op de kwantiteit van het leefgebied.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Bomen worden buiten het broedseizoen van vogels gekapt om doden, verwonden of verstoren van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd of het plangebied wordt buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt. Zo veel mogelijk bomen blijven staan.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger te voorkomen worden maatregelen voorgesteld. De belangrijkste maatregel is het uitstellen van de sloop van basisschool de Leeuwenkuil totdat alternatieve verblijfplaatsen in de nieuwbouw gereed zijn.

1. De tijdelijke alternatieven dienen te bestaan uit:

- a. Het grootste, noordelijke gedeelte van de huidige basisschool met de vastgestelde verblijfplaatsen blijft staan totdat het nieuwe gebouw af is. Er is minimaal 3 maanden overlap in de actieve periode van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis.
- b. Aan het Pax Christicollege zijn in maart 2018 8 vleermuiskasten type VK WS 03 van Vivara Pro (paar-/zomerverblijf) aan de noord- en zuidzijde van de Pax Christischool binnen 100 tot maximaal 200 meter van het plangebied opgehangen (Zie bijlage 5).

- c. De kasten zijn opgehangen op minimaal 3 meter boven de grond, met vrije uitvliegruimte rondom de kasten, de kasten hangen op een zo donker mogelijke plek, in verschillende windrichtingen en met voldoende bomen en struiken in de omgeving.
 - d. Een tijdelijke sloot/wadi is gegraven en functioneel, zodat er water en foerageermogelijkheden in de directe omgeving zijn, vóórdat de huidige sloot gedempt wordt. De tijdelijke sloot wordt pas gedempt als de nieuwe retentievijver/wadi ten westen van de school gereed is.
- 2. Bomen blijven zo veel mogelijk en zo lang mogelijk staan rond de school;
 - 3. De permanente alternatieven in de nieuwbouw dienen te worden aangebracht zoals aangegeven in bijlage 6 van dit besluit en bestaan uit:
 - 4. 8 Tichelaarkasten, 4 in de noordgevel en 4 in de zuidgevel voor de gewone dwergvleermuis met ruimte tussen de lamellen van ongeveer 2,5 cm.
 - 5. 2 Verticale ruimtes van geschikt plaatmateriaal (Trespa of Rockpanel) vanaf de 1ste verdiepingvloer tot aan het dak van het nieuwe gebouw, ongeveer een meter breed, 1 in de noord- en 1 in de zuidgevel voor de laatvlieger. Het materiaal wordt aan de buitenzijde van de "kast" gepotdekseld aangebracht, zodat er variatie is in de binnenruimte rond de 4,5 cm en ook zodat deze aangepast kan worden. Er worden per gevel 2 geschikte invliegopeningen gemaakt voor de laatvlieger, 1 zo hoog mogelijk en 1 in het midden, van 70 x 25 mm. De kasten worden gemonitord en de diepte van de kasten zal worden aangepast als daar aanleiding toe is.
 - 6. Er wordt een groene inrichting aangebracht volgens bijlage 2 met bloemrijk grasland, bomen struiken en een retentievijver/wadi aan de westzijde van het plangebied en rondom de schoolgebouwen. De verlichting tijdens en na afloop van de werkzaamheden is zodanig aangepast dat er geen lichtverstoring plaatsvindt voor foeragerende vleermuizen.
 - 7. Voorafgaand aan de sloop van 2 klaslokalen worden deze buiten de winterrustperiode ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen op de door een deskundige te bepalen meest geschikte wijze (exclusion flaps, tocht creëren in spouwmuur).
 - 8. Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn met een vleermuis- onderzoek in de vroege ochtend of in de avond
 - 9. Het overig deel van basisschool de Leeuwenkuil wordt buiten de kwetsbare winterperiode (voorgenomen is juli 2019) onklaar gemaakt, na realisatie van nieuwbouw met alternatieve verblijfplaatsen, met een gewenningsperiode van 3 á 4 maanden in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en bij voorkeur in de paarperiode vanaf half augustus. De geschikte periode dient onder begeleiding van een deskundige op het gebied van laatvlieger te worden bepaald. Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn.
 - 10. Geen belemmerende elementen zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc. in de in- en uitvliegroutes van tijdelijke en permanente verblijfplaatsen en de uitvliegopeningen dienen donker te blijven.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

Volgens de aanvrager zelf zijn de onderzoeken niet geheel volgens het vleermuisprotocol uitgevoerd. In de onderbouwing waarom men toch vond dat het onderzoek op zich voldoende was, kunnen wij ons vinden. Vooral omdat in dit geval verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in de basisschool zijn aangetoond en van de ruige dwergvleermuis in de directe nabijheid. Het uitgevoerde onderzoek is voldoende geweest om de

verblijfplaatsen van drie soorten en het belang van het foerageergebied in het plangebied voor de vleermuizen vast te stellen.

Door de sloop verdwijnen de verblijfplaatsen (twee paar- en één zomerverblijf voor de gewone dwergvleermuis en één zomerverblijf van de laatvlieger). Alle verblijfplaatsen kunnen ook 's winters in gebruik zijn, zodat het om jaarrond in gebruik zijnde rust- en voortplantingsplaatsen gaat.

De aanvrager gaat ervanuit dat het zomerverblijf en paarverblijf één gecombineerde verblijfplaats betreft en dat het om een zomerverblijf van de laatvlieger gaat. Daarmee zijn er twee verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en één verblijfplaats voor de laatvlieger te compenseren. De acht tijdelijke kasten en het grootste deel van de basisschool die blijft staan, vormen voldoende tijdelijke mogelijkheden voor de gewone dwergvleermuis. De permanente alternatieven voor de gewone dwergvleermuis in de vorm van acht Tichelaarkasten in twee gevels, vormen voldoende alternatief voor twee paarverblijven en een zomerverblijf en voor jaarrond gebruik. Voor de gewone dwergvleermuis blijft de verblijfsfunctie gegarandeerd.

Van de Laatvlieger is nog weinig bekend. Het is niet mogelijk om op basis van het aantal waargenomen dieren (zes) met zekerheid vast te stellen dat het hier om een zomer/winterverblijf gaat en niet om een kleine kraamkolonie. De aanvrager handelt verder wel met de zorgvuldigheid die ook bij een kraamkolonie past. Het is lastig een voldoende goed alternatief voor een kraamkolonie aan te bieden. Voor de laatvlieger is niet bekend welke verblijfplaats geaccepteerd wordt, of hoe lang een gewenningsperiode moet zijn. Experimenteren met grote kasten op de gevels, of het aanbieden van vergelijkbare ruimtes met de uitgangssituatie zijn het meest kansrijk tot nu toe. De aanvrager biedt in twee gevels een zo groot mogelijke afgetimmerde ruimte met diversiteit aan microklimaat aan, deels in de schaduw van de dakoverstek, van het dak van de school tot het plafond van de begane grond. Ook wil de aanvrager de kasten monitoren op geschiktheid en eventueel de grootte van de binnenruimte aanpassen. Wij sluiten ons aan bij de aanvrager die het daarnaast vooral belangrijk vindt dat er goed foerageergebied met bomen in de directe omgeving is. De aangeboden alternatieven zijn kansrijk.

Voor de ruige dwergvleermuis blijft de oorspronkelijke verblijfplaats intact.

Vanwege de werkzaamheden zal er tijdelijk minder foerageergebied voorhanden zijn voor alle drie de soorten vleermuizen. Door het aanleggen van tijdelijk en permanent water, wat insecten aantrekt, zal er wel steeds geschikt foerageergebied zijn in het plangebied en in de directe omgeving van de huidige, tijdelijke en permanente verblijfplaatsen. Ook doordat er (enige) bomen aanwezig blijven, blijft het plangebied geschikt voor de laatvlieger. Na enige ontwikkeltijd kan het alternatieve leefgebied in kwaliteit minstens zo goed zijn als de uitgangssituatie. Tijdens de werkzaamheden en tijdens de ontwikkeling van het nieuwe foerageergebied, kunnen alle drie de soorten gebruik maken van foerageergebieden in de omgeving zoals aangegeven in bijlages 3 en 4.

Mede vanwege de tijdelijke en nieuwe foerageermogelijkheden direct naast het gebouw, zullen geschikte alternatieve verblijfplaatsen met grote waarschijnlijkheid in gebruik worden genomen door de laatvlieger. De voorgestelde alternatieve verblijfplaatsen zijn naar ons inzicht kansrijk en geven voldoende garantie om in de verblijfsfunctie voor de laatvlieger te voorzien en om deze te behouden in het plangebied. Door de gepotdekselde gevel die de buitenzijde van het verblijf vormt, kan er gespeeld worden met de maten van de binnenruimte en kan deze aangepast worden indien het verblijf minder geschikt blijkt dan verwacht. Met monitoring kan duidelijk worden hoe effectief de gevolgde werkwijze en aangebrachte verblijfsfunctie is. Om de monitoring doeltreffend te laten verlopen is als aanscherping van het voornemen van de aanvrager voorschrift 14 opgenomen.

Door de sloop van de basisschool worden de voortplantings- of rustplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger beschadigd en vernield, een overtreding van 3,5 lid 4.

De gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis ondervinden hinder van de werkzaamheden en de tijdelijke vermindering van de foerageermogelijkheden en worden verstoord, een overtreding van 3.5 lid 2.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke aangevraagde soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit wijkt af van de aangevraagde verboden. Voor verstoren heeft de aanvrager geen ontheffing aangevraagd, maar deze verboden worden wel overtreden. Voor de ruige dwergvleermuis wordt de verblijfsfunctie niet direct aangetast. Er worden mitigerende maatregelen genomen waardoor er tijdelijk minder foerageermogelijkheden zijn, maar de ruige dwergvleermuis zal daardoor de verblijfplaats niet hoeven verlaten. Ontheffing van de overtreding van 3.5 lid 4 wordt voor ruige dwergvleermuis geweigerd.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

In de uitgangssituatie is de wateropvang tussen de scholen in gelegen. Het verbinden van functies en gebouwen in één kindcentrum is niet mogelijk in de uitgangssituatie. Ook is er onvoldoende ruimte om in het bestaande gebouw van de Leeuwenkuil nóg een basisschool (De Wijzer) te plaatsen. Door de ligging van het Pax Christicollege is er geen andere locatie mogelijk voor een kindcentrum. In de planning wordt steeds rekening gehouden met voldoende tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de vleermuizen en voor een tijdelijke sloot, en groen waardoor er in de directe omgeving foerageermogelijkheden blijven. Door de werkwijze blijft het grootste deel van de huidige school staan terwijl de nieuwbouw wordt gerealiseerd, wat voor laatvlieger belangrijk is. Na afloop wordt in de inrichting gekozen voor een minstens even groot oppervlakte groen dat kwalitatief goed wordt ingericht met bloemrijk grasland, bomen en water in de vorm van retentievijvers.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Wij sluiten ons aan bij de keuze van locatie en werkwijze. Het enige punt van zorg is dat de periode van gewenning voor de laatvlieger mogelijk nog te kort is, anderzijds, zal de laatvlieger pas op zoek gaan naar een alternatief als de huidige locatie niet meer voorhanden is. Er is in ieder geval voorzien in een gewenningsperiode van 3 á 4 maanden, waarbij ook steeds water en foerageermogelijkheden in de directe omgeving beschikbaar zijn. Door een deel van de inbreidingslocatie weer als groen gebied met water en foerageermogelijkheden in te richten is geen betere inrichting mogelijk van het plangebied.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit is aangegeven in tabel 1.

De realisatie van het IKC (integraal kindcentrum) voorziet in een lokale behoefte van de kern Beneden-Leeuwen en is opgenomen in twee bestemmingsplannen: "Dorpen" van 11 december 2014 en "Beneden-Leeuwen" fase 1 herziening van 20 oktober 2016. Het IKC levert binnen ongeveer dezelfde oppervlakte en de al voorgeschreven hoogte van maximaal 10 meter onder één dak veel betere mogelijkheden om flexibel te voorzien in de opvang en het onderwijs aan kinderen van 0 tot 14 jaar. Door de schoolgebouwen tegen elkaar aan te leggen is één

functioneel geheel mogelijk dat meerwaarde oplevert voor de ouders en leerlingen en waarbij onderwijsmogelijkheden gecombineerd kunnen worden van het juniorcollege van Pax Christi, technieklokalen, de basisscholen en de zorg (BSO, kinderopvang, peuterspeelzalen). De totale oppervlakte aan gebouwen blijft ongeveer hetzelfde. De maximale hoogte was al 10 meter en daar blijft het IKC ook onder. Het IKC zelf wordt 2 lagen hoog, waardoor er plaats is voor nóg een basisschool en een peuterspeelzaal. Voor de inrichting is gekozen voor waterretentie voor de toekomst en groen dat voor de hele wijk een kwaliteitsverbetering oplevert, waarbij de schoolpleinen dicht bij de schoolgebouwen zijn gelegen en het groen vooral aan de west en buitenzijde van het terrein. Bij de nieuwe inrichting sluit het groen goed aan bij de omgeving en wordt het gebouw goed ingepast. De ontwikkeling voldoet aan de Ladder voor duurzame verstedelijking van het rijk, voorziet in zorgvuldig ruimtegebruik en voldoet ook aan de Ladder van de provincie Gelderland, door het toevoegen van kwaliteit aan de omgeving. Het nieuwe IKC anticipeert op demografische ontwikkelingen. De ontwikkeling past binnen de gemeentelijke beleidsdoelstellingen om in het onderwijs een doorgaande ontwikkeling onder één dak aan te kunnen bieden en dient daarmee het groot openbaar belang.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang.
Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Deze is niet onderzocht voor de lokale populatie in Beneden-Leeuwen. De laatvlieger, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen in Beneden-Leeuwen voor en er zijn verblijfplaatsen, voortplanting en foerageergebied aanwezig in het plangebied en daarom ook een netwerk met overige verblijfplaatsen voor alle drie soorten in de omgeving. De vleermuizen rond de school zijn onderdeel van de populatie laatvlieger, gewone dwergvleermuis en mannetjes van de ruige dwergvleermuis in Beneden-Leeuwen en omgeving. Er zijn maar weinig lokale onderzoeksgegevens van laatvlieger en gewone dwergvleermuis beschikbaar (NDFF) en geen van de ruige dwergvleermuis. Volgens de NDFF komen alle drie de soorten verspreid in de hele regio, d.w.z. in de iets ruimere omgeving van Beneden-Leeuwen, voor. De ruige dwergvleermuis komt minder voor in het oosten van het land dan in het westen en de laatvlieger komt minder voor dan de gewone dwergvleermuis. Kleine dorpen met groen in de omgeving, zoals Beneden-Leeuwen, zijn in principe geschikt voor vleermuizen.

Er wordt voorzichtigheidshalve uitgegaan van een gunstige staat van instandhouding voor de gewone dwergvleermuis en een matige voor de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. De landelijke staat van instandhouding is voor de soorten in wezen onbekend.

Effecten op de gunstige staat van instandhouding

Het uitgangspunt is dat in de uiteindelijke eindsituatie er weer minimaal vergelijkbare foerageermogelijkheden moeten zijn met de huidige voedselsituatie in het plangebied. Dit om niet bij te dragen aan het geleidelijk proces van steeds minder groen (en daarmee foerageermogelijkheden) in de buurt van verblijfplaatsen van vleermuizen in stedelijk gebied. Ondanks het gebruik van een netwerk aan verblijfplaatsen, worden ook de mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen in gebouwen steeds kleiner. Ook is uit het nader onderzoek niet expliciet gebleken dat er alternatieve verblijfplaatsen voor de vleermuizen in de omgeving voorhanden zijn. Uit het nader onderzoek blijkt ook dat er nog meer mogelijkheden in de basisschool zijn dan de drie vastgestelde verblijfplaatsen, in de vorm van meerdere plekken met invliegmogelijkheden en ruimte. Door na afloop van het project een even goede functionaliteit van foerageergebied en verblijfplaatsen te realiseren, zal het project geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van de drie vleermuissoorten. Het project heeft geen invloed op de regionale of landelijke staat van instandhouding. Het project heeft geen invloed op de lokale staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis, deze kan

gebruik blijven maken van zijn verblijfplaats buiten het plangebied. Er is een mogelijk negatief effect op de functionaliteit en daarmee op de lokale staat van instandhouding door het verloren gaan van verblijfplaatsen van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis en dit wordt volledig tenietgedaan door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen en foerageermogelijkheden, met overlapperiode.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Als het in dit geval om een kraamkolonie gaat van de laatvlieger, is het tot op heden niet duidelijk welke alternatieven geschikt zijn. Het is daarom belangrijk de functionaliteit van de verblijfplaatsen zo goed mogelijk te behouden. Daarom is voorschrift 14 opgenomen in deze ontheffing. Met monitoring en bijsturen van maatregelen komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de laatvlieger, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

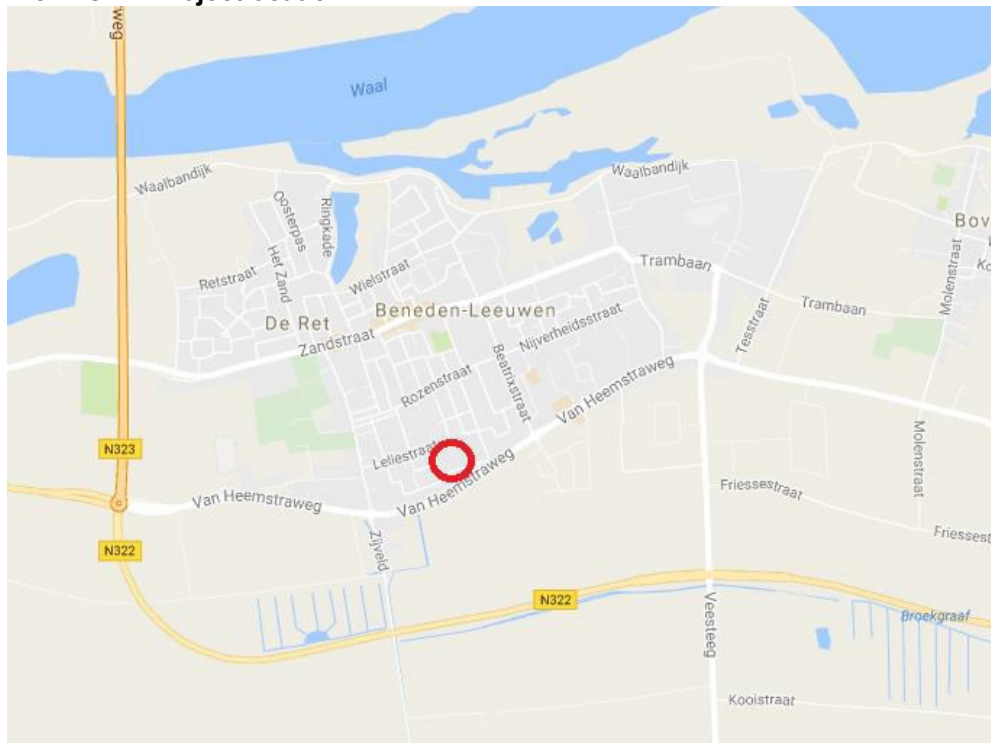
Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

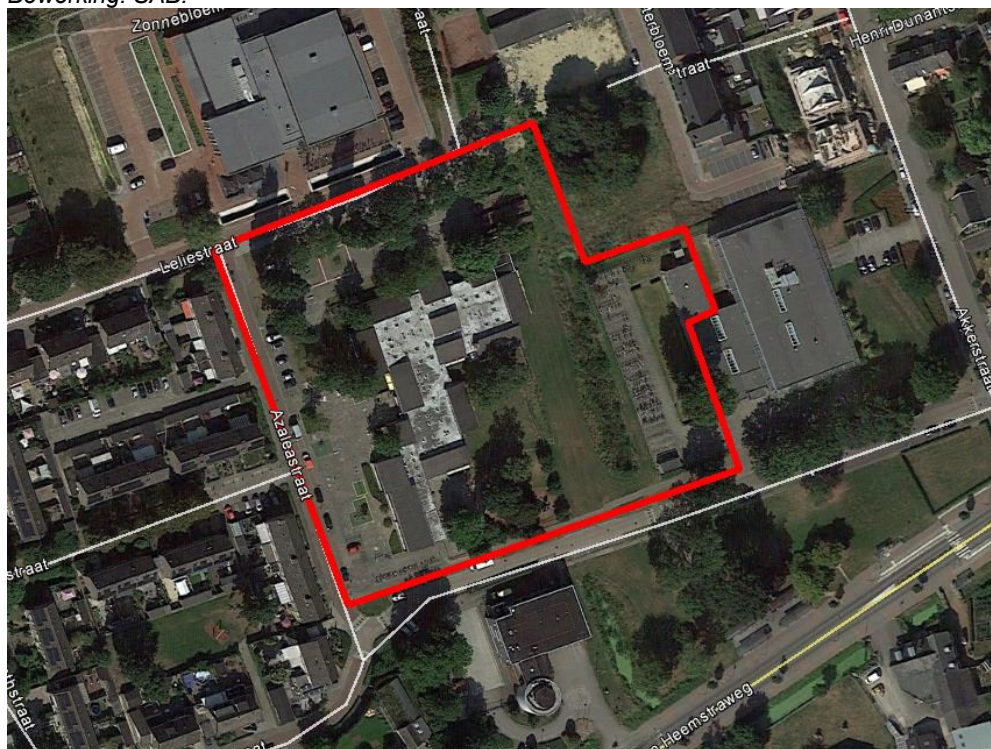
Bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart en luchtfoto projectlocatie
- Bijlage 2: Details planning en Inrichtingsschets met compensatie voor het foerageergebied
- Bijlage 3: Overig geschikt foerageergebied gewone dwergvleermuis
- Bijlage 4: Overig foerageergebied laatvlieger
- Bijlage 5: Locatie tijdelijke kasten
- Bijlage 6: Permanente alternatieve voorzieningen

BIJLAGE 1 Projectlocatie

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Earth. Bewerking: SAB.

BIJLAGE 2 Details planning en nieuwe inrichting

Het voornemen is om het nieuwe kindcentrum te bouwen voordat (het grootste deel van) de oude school gesloopt wordt, om gedurende het hele project voldoende geschikt leefgebied in de directe omgeving te houden en om na afloop van het project foerageermogelijkheden te ontwikkelen in het plangebied. Er blijven zo veel mogelijk bomen staan en de ruimte van de voormalige basisschool zal worden ingericht als groene buitenruimte die na enige tijd als foerageergebied kan dienen voor de vleermuizen.

De volgende planning in de tijd is gemaakt:

- Eén boom is verwijderd bij de Pax Christischool januari-half maart 2018.
- Verplaatsen sloot half januari-februari 2018. Aanleg mitigatie: Een nieuwe sloot is aangelegd ten westen van de huidige sloot, voordat deze gedempt werd. De nieuwe sloot dient als tijdelijke mitigatie.
- Bouwrijp maken terrein IKC half januari – eind april 2018 (is uitgevoerd)
- Sloop van twee klaslokalen april 2018. Er zijn delen van twee klaslokalen aan de noordoostzijde van basisschool de Leeuwenkuil gesloopt.
- Nieuwbouw IKC half april – half december 2018
- Kap bomen rond basisschool: jan- eind maart 2019
- Sloop basisschool: juli-september 2019
- Inrichten van het westelijk deel van de projectlocatie en rond het IKC – nov-december 2019 met de volgende planning:
 - Uitgraven van wadi's of vijvers
 - Dempen tijdelijke sloot
 - Aanleg speelplaats
 - Aanleg parkeerplaatsen
 - Aanplant groen

Meest recente inrichtingsschets van de buitenruimte van het IKC in Beneden-Leeuwen. SAB. Schetsontwerp van 10 oktober 2017.

BIJLAGE 3 Overig geschikt foerageergebied gewone dwergvleermuis

Legenda

- gewone dwergvleermuis - alternatief foerageergebied
- Projectgebied

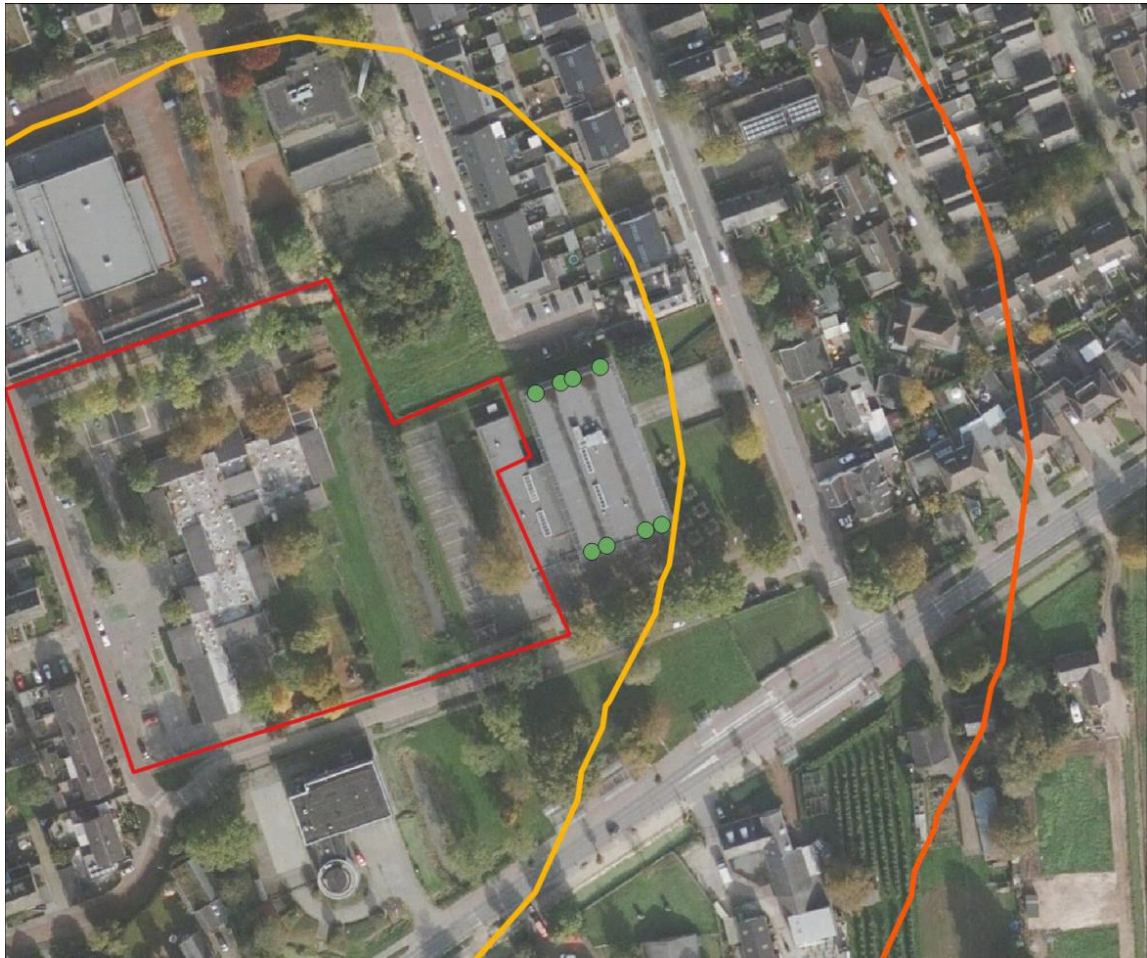
BIJLAGE 4 Overig foerageergebied laatvlieger

Legenda

- laatvlieger - alternatief foerageergebied
- Projectgebied

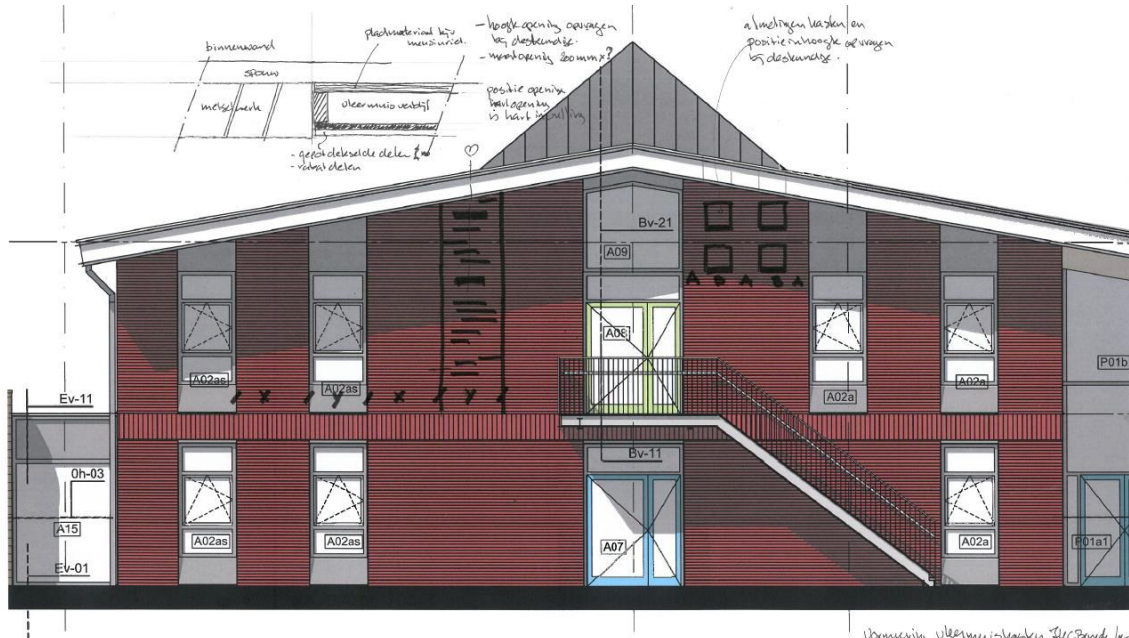
BIJLAGE 5 tijdelijke kasten

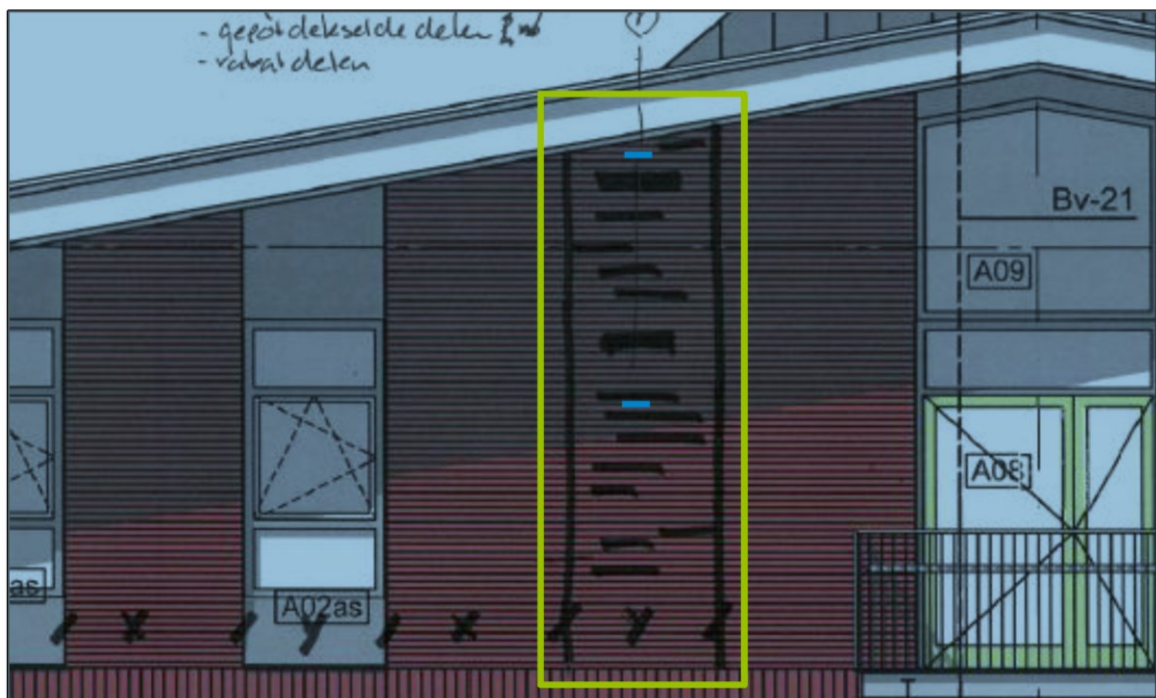
Legenda

- locaties tijdelijke vleermuiskasten
- 200 meter rond De Leeuwenkuil
- 100 meter rond De Leeuwenkuil
- Projectgebied

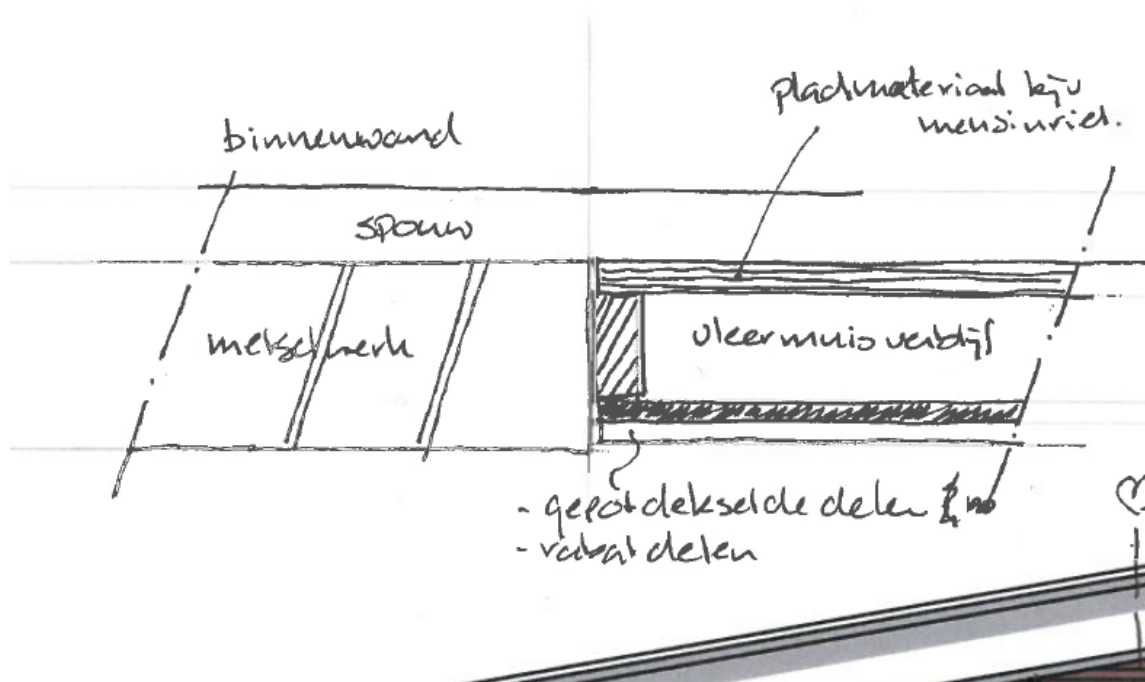
BIJLAGE 6 visualisatie permanente voorzieningen

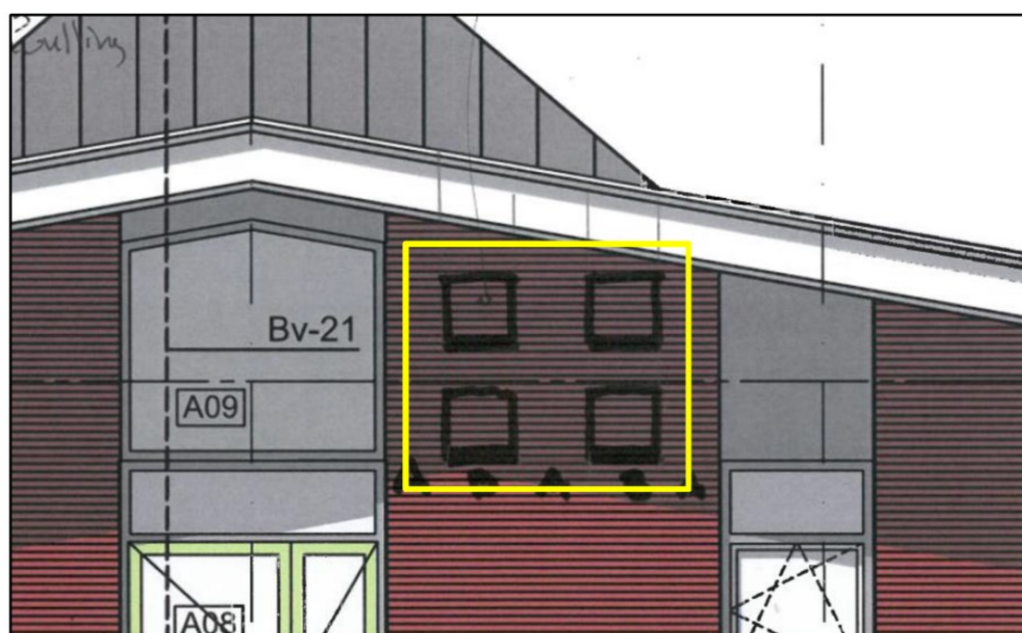
Noordgevel nieuw te bouwen IKC met aan de linkse zijde een grote verblijfplaats voor de laatvlieger en aan de rechterzijde vier Tichelaarkasten voor de gewone dwergvleermuis die zowel in de zuid- als noordgevel in zullen worden gebouwd.

In het gele kader is het deel van de gevel weergegeven dat ingericht zal worden als permanente verblijfplaats voor de laatvlieger. De blauwe streepjes geven de locatie van de twee invliegopeningen weer.

Een schets van het bovenaanzicht dwarsdoorsnede van de noord- en zuidgevel met hierin het laatvliegerverblijf verwerkt. Duidelijk is dat het laatvliegerverblijf samenvalt met het metselwerk van de gevel, zodat de spouwmuur gelijk doorloopt. De voorzijde van het verblijf wordt afgewerkt met gepotdekselde delen van trespas of rockpanel.

In het gele kader zijn de locaties van de vier Tichelaarkasten weergegeven.